

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Canones Congregationvm Generalivm Societatis Iesv

Jesuiten

Romae, M. D. XC.

Canones secundæ Congregationis generalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68269](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68269)

CANONES SECVNDÆ

Congregationis Generalis aucto-

ritate Quarta reco-

gniti.

Decret.

61. Con

gre. 4.

D. 19.

VRETVR, vt in quavis Prouincia Domus aliqua probationis, vel coniuncta Collegio (in habitatione tamen distincta) vel separata quam cito commode fieri poterit, instituat: & biennio, ac bene probentur nouitij, non litterarum, sed mortificationis, ac profectus spiritualis studio vacando. In secundo tamen anno possit à Prouincialibus ex cōmissione Generalis, circa studium dispensari, habita ratione personarum, locorum, & temporum, prout in Domino expedire iudicabitur. Nouitij vero non modo ad vota emittenda non sunt hoc biennio instigandi, sed si sponte emitterent, non sunt admittendi ad ea renouanda cum alijs, qui biennium expleuerunt; sed seorsum { * ab illis ipsi nouitij simul inter se } id faciant.

* Ex 4.
Congr.
dec. 73.
D. 104.

2 Nomen illud honorificum, Don, vbi est insigne nobilitatis secularis, de Societate nostra omnino tollatur.

Exam.
c. 4. §. 7.

D. 28.

3 Circa distributionē bonorum ex patrimonio fratrum nostrorū proueniētium, qui ea in subsidium Societatis dare cupien-

Circa .
3. par.
Conti.
c. 1. §. 9.

tes

res, Præpositi Generalis iudicio dispensationem relinquunt, probatur quod idē Pater Præpositus sensit, vt scilicet seruetur Constitutio capitis primi partis tertiæ, expresse mentione facta illorū verborum, quæ in eadem Prouincia distributionē faciendam insinuant. Et ea, quæ continētur quarto capite Examinis de dispositione bonorū, ita intelligēda sunt, vt instructio quædā generalis sit, & lex, qua nostri debeāt bona sua in veros pauperes distribuere, pro deuotione tamē sua. Quæ vero in parte tertia, capite primo, paragrapho nono continētur, intelligantur in particulari de illis bonis, quæ fratres in beneficiū Societatis, siue in particulari, siue in generali distribuere ex sua deuotione volūt. In quo casu, si Rectores, & Prouinciales iuxta declarationem eiusdem loci illis repræsentent, perfectius esse, vt bona sua dispositioni Præpositi Generalis relinquunt, tunc declaratum est, vt hæc bona in eadem prouincia tantum, & nō alibi Pater Generalis debeat distribuere: & ad hanc legem & intellectū, quæ in nona parte, capite tertio, paragrapho sexto habētur, interpretāda sunt, si quo pacto de nostris fratribus intelligi possūt. Quod si aliquis imperfectionē secutus, particulari alicui Societatis nostræ loco extra Prouinciā applicare bona sua velit, proponendum erit illi, vt dispositioni præpositi Generalis.

Can. 3.
cong. 3.
In exa.
cap. 4.
§. 1.

neralis relinquat, qui ea distribuet iuxta formam superius præscriptam: Aliàs ea bona à Societate nostra non admittântur; sed ea teneatur ipse in veros Christi pauperes extra Societatem dispensare: si vero ea alicui Collegio intra Prouinciam assignauerit, sit in manu Præpositi Generalis potestas probandi eam applicationem, vel improbandi. Atque in hunc modum Constitutiones hæc posthac conciliandæ, atque obseruandæ sunt.

D. 79. 4. Casus reseruati, qui à Reuerendo Patre nostro Laynez editi sunt, retineantur. Declaratio vero, & ampliatio, vel restrictio casuum spectat ad Reuerendum Patrem Generalem.

P. 3. c.
1. S. 11.

D. 13. 5. In singulis Prouincijs, vbi, & quando commode fieri poterit, curetur saltem vnũ institui seminarium Societatis perfectum ad formandos Professores, & alios operarios vineæ Christi, in humanioribus litteris, Philosophia, & Theologia, vt toti Prouinciæ postea sufficiant: sed vbi nostri docendi munus obituri sunt, paulatim, non præpropere huic negotio promouendo dent operam.

Circa.
4. p. Cõ
stit. in
procæ.
S. 1.

D. 11. 6. Adhibeatur in posterum moderatio in multitudine Collegiorũ admittenda: rogatque Patrem Præpositum Generalẽ Cõgregatio, & serio commendat, vt potius applicet animum ad roboranda, & ad perfectionem

P. 4. c.
2. S. 1.

In 3.
Congr.
d. 30.

fectionem adducēda Collegia iam admiffa, quam ad noua admittenda. Et fi quæ ex ijs, quæ offeruntur, admittēda existimaret, eiusmodi fint, vt ad commune bonum Ecclesiæ Dei magnum momentum habitura videantur; & quoad eius fieri possit, ita dotata, vel eam rerum vitæ necessariarū commoditatem habentia, vt non tantum operarij sustentari possint, sed & is etiam numerus scholasticorum, iuxta formulam datam pro accipiendis Collegijs a Reuerendo Patre nostro Laynez, qui pro seminario sit eidem Collegio futurus ad sui conseruationem: Nec admittantur, licet hæc omnia suppeterent, si non haberet Societas Rectores ac Magistros, & demum operarios in vita, & doctrina idoneos, vt huic muneri posse satisfacere, auditis Assistentium sententijs, iudicaret; & quidem sine aliorum Collegiorum detrimento.

Infrain
formu-
la acce-
prando
rū Col-
legio-
rum.

D.90. 7 Siqua Collegia sint hæctenus absque
sufficienti dotatione fundata, in quibus
nec nostri legant, nec scholasticos alant;
Can. 6. poterunt tamen illa hac ratione retineri,
Cōg. 3. si ex fructibus videlicet eorum per publi-
cam aliquam personam conseruatis, detur
opera, vt plene fundentur. Nostri tamen
interim bonis illis non vtantur, sed ex elee-
mosynis viuant; ac simul dent operam, vt
prædicta Collegia sufficienter etiam aliun-
de dotentur.

P.4. e.2
5.2.

- D. 78. 8 Uniones beneficiorum, quæ curam animarum habent, non admittantur. P. 4. c. 2. §. 4.
- D. 103. 9 Ad Reuerendum Patrem Generalem referenda est forma, & modus ædificiorum nostrorum construendorum, vt ille iuxta decretum præteritæ Congregationis, quod sibi in Domino visum fuerit, statuatur. P. 4. c. 2. §. 5.
- Can. 11. Cõg. 1. D. 101. 10 Procuratorẽ, qui negotia agit cum externis, vel Romæ, vel alibi, alere debent ij, quorũ negotia agit. Prouinciales vero, Commissarios, Generalem etiam ipsum alet ea. Domus, vel Collegium, vbi erunt. Quibus quando in itinere fuerint, expensas facient ij, quibus erit bono illud iter: si tamen pro Societatis gubernatione, vel negotijs iter faciunt. P. 4. c. 2. §. 5.
- D. 102. 11 Pro Solicitatore, pro Aduocato, pro Procuratore, & alijs officialibus externis: si quid præterea ad actionem, vel expeditionem alicuius negotij, vel litterarum Apostolicarum, vel Regiarum, & huiusmodi aliarum expenditur; id soluere debent ij, in quorum gratiam illud fuerit expensum. P. 4. c. 2. §. 5.
- D. 39. 12 Ne plures in Collegijs teneantur, quam ali possint, siue ex redditibus, siue ex eleemosynis consuetis. P. 4. c. 2. §. 6.
- D. 23. Can. 5. Cong. 4. 13 Seminaria Episcoporum gubernanda ne admittantur. Si tamen fundatio perpetua, & insignis eorum ita fieret, vt simul etiã coniunctum Collegium nostrũ valde promo- P. 4. c. 3. lit. B.

promo-

promoueretur, vel de nouo institueretur, & abundaret Societas operarijs idoneis, & libera eidem gubernatio committeretur; possent, ex dispensatione Præpositi Generalis, & non aliter admitti. Non dentur tamen huiusmodi Seminarijs separati Præceptores ab ijs, qui in Scholis nostris pro Societatis nostræ instituto prælegunt.

D. 83. 14 Quamuis in Constitutione capitis quarti quartæ partis designentur festa Paschæ, ac Natiuitatis Domini, quibus renouent vota Scholastici, tamen cum colligi possit ex declaratione eius loci, potestatem esse in Superiore Rectoris immediato, in aliquo particulari casu mutandi illa festa; facile interpretari possumus, in Generali Præposito esse facultatem in vniuersum illa festa mutandi: quod traditio vniuersalis à tempore ipsius Patris nostri Ignatij, vsu & consuetudine hæctenus corroborata confirmat.

D. 84. 15 Rectores cum teneantur ex Constitutione, & Declaratione capitis decimi partis quartæ, Doctrinam Christianam legere, vel docere per quadraginta dies; per se, vel per alium id præstare debent intra annum, postquam officium Rectoris inierint, continenter quadraginta diebus, vel interpolatim; primo quidem, quemadmodum doceri solent pueri, deinde etiam per Conciones, si

B ita

ita Superior censuerit. Præter illum annū eo quidem nomine non tenebitur Rector; sed alio poterit communi, vt in quodam decreto definitum est de Professis, & Coadiutoribus formatis.

Infra
Ca. 20.

D. 85. 16 Ex Declaratione vltima capituli decimi, quartæ partis colligitur, illas intelligi Constitutiones esse legendas, quæ sunt propriæ Scholasticorum nostrorū. Illæ vero, cum contineantur in regulis Scholasticorum; fit, vt illæ regulæ sint legendæ publice bis, aut ter singulis annis. Eas autem curabit Pater Generalis, si opus fuerit, emendandas.

P. 4. c.
10. lit.
L.

D. 88. 17 Nō expedit, vt breues cursus Artiū, vel Theologiæ instituātur: sed si qui ex ijs, qui futuri sunt Coadiutores spirituales ad altiora studia non videātur promouēdi, ij humaniorum litterarū studio, & cōpendio Dialectices contenti sint: quibus studijs instructi casus cōscientiæ audire poterūt.

P. 4. c.
15. 5. 2.
& 3.

D. 89. 18 Nō probatur vllum ad aliquā in nostris vniuersitatibus facultatem esse promouendum, quam nostri nō profiteantur.

P. 4. c.
15. 5. 4.

D. 91. 19 Quemadmodum hæctenus factū est in quibusdam locis, vt nostri ita examinēt promouēdos ad ordines, aut curæ animarum, verbo Dei, vel confessionibus audientis præficiendos; vt simul iudicium ferant de illorum sufficientia, & admissione; ita de cetero ne fiat: quandoquidē iudicamus

non

P. 4. c.
15. 5. 4.

Decla-
ratur in
4. Con-
gr. Ca-
no. 7.

non esse consentaneum nostro instituto. Quod si examinandi ministerium effugere nulla ratione possimus, illud tamen retineamus, ut iudicium de admittendis, vel non admittendis non feramus: sed illud omnino Prælati relinquamus. Possit tamen dispensare Reuerendus Pater Generalis, ubi hoc utile, & expediens esse in Domino iudicauerit.

D. 77.
Can. 21
Cōg. 1.

20 Quiuis Professus quattuor, vel triū votorum, post editam professionē, quiuis etiā Coadiutor spiritualis formatus post sua vota, intra annū per quadraginta dies continuos, vel interpolatos Doctrinā Christianam pueros, atque rudes personas docere teneatur. Præterea vero hoc tam sanctum exercitium visum est admodum Reuerendo Patri Generali commédandum, ne vlllo vnquam tempore illius obliuio in nostros animos irrepat: cum illud in votorum nostrorum formula complectamur. Curet itaque idem Reuerendus Pater Generalis, ut nostri frequentius, quemadmodum ipsi in Domino expedire visum fuerit, in hoc tam pio opere exercentur.

Circa
5. p. Cō
sti. c. 3.
§. 3. lit.
B.

D. 48.

21 Cōgregatio toti^o Societatis nomine, cessit cuiusq; iuri, proueniēti ex cōcessione Cōcilij Tridentini, ad habēda bona immobilia in cōmuni, in Domibus Professorum, vel eorum Ecclesijs, ut iuxta nostras Cōstitutiones, & vota, quæ post pro-

Circa
6. p. Cō
sti. c. 2.
§. 2.

fessionem emittuntur, paupertatem in professis, ac ipsorum Domibus retineremus.

D.75. 22 Quamuis ex eleemosynis viuat Societas, & opus bonum sit eleemosyna Societati collata, atque ad bona omnia inducere quosuis possimus; tamen ad maiorem ædificationem, & paupertatis nostræ sinceritatem, & puritatem, placuit præcipere nostris omnibus, vt nulli externo suadeant (nam de nostris in Constitutionibus, & Decretis dictum est) vt nobis potius quã alijs pauperibus dent eleemosynam; sed contenti simus, vbi petimus eleemosynas quotidianas, illas simpliciter, ac plane amore Dei petere. Ad donationes vero quas-
 P.3.c.1. (nam de nostris in Constitutionibus, & s.9. & Decretis dictum est) vt nobis potius quã supra alijs pauperibus dent eleemosynam; sed Can. 3. & Can. contenti simus, vbi petimus eleemosynas 3. Congre. 3. quotidianas, illas simpliciter, ac plane amore Dei petere. Ad donationes vero quas-
 cunque, siue legata, simpliciter etiã, & plane possimus tantũ nostras necessitates explicare: definitionem tamen eius deuotioni relinquamus, a quo petimus has eleemosynas; ac proponere tantum illi possimus, vt ad orationem, & alia media accurrat, quibus possit de donatione, vel legato constituere iuxta id, quod ipsi Dominus inspirauerit, & ratio recta suaserit.

D.97. 23 Non sit arcula in nostris Ecclesijs ad eleemosynas accipiendas pro alijs, cum pro nobis omnino necesse sit eam poni nõ posse; vt non rem tantum euitemus, quæ nobis prohibita est, sed rei illius omnem speciem.

D.12. 24 Iuxta Constitutiones, & Decrẽta præ-

P.6.c.2
s.6. &
10.

P.6.c.2
s.8.

P.6.c.3
s.4.

Can. 25
Cōg. 1.
& Can.
9. Con-
gre. 3.
præteritæ Congregationis, & habita ra-
tione finis, quem ipsæ Constitutiones in-
tendunt; possit Præpositus Generalis can-
tum Missæ, & Vesperarum in hunc, vel il-
lum locum inducere, prout in Domino ex-
pedire iudicauerit. Vbi autem inductus ef-
set, si inutilis ad finem nostri instituti, &
proximorum ædificationem videretur, vel
deessent, qui bene id munus præstare pos-
sent, committitur Præposito Generali, vt
eum valeat reuocare, ac prohibere, si ita vi-
sum ei fuerit.

D. 80. 25 Omnia, quæ speciem habent secu- P. 6. c. 3.
laris negociationis, in colendis videlicet §. 7.
agris, vendendis in foro fructibus, & simi-
libus, intelligantur prohibita esse nostris.

D. 74. 26 Lites forenses, pro rebus præsertim P. 6. c. 3.
temporalibus, fugiant nostri omnes: & id §. 7.
curent Prouinciales efficere. Ac primum
compromissione rem adnitantur cõpone-
re. Quod si nulla ratione id possint assequi,
tamen non intendat quisquam e nostris li-
tem huiusmodi, nec omnino litem aliquã
abique consensu Præpositi Generalis, aut
eius, cui expresse suas vices ad hanc rem
ille commiserit. Nostris autem si lis inten-
datur, curent Prouinciales primum, vel a
parte, vel a Iudice peti, vel id consequi
per Principem, vt prius consuli possit Ge-
neralis Præpositus, quam liti respondere
cogantur. Nam fieri poterit, vt Generalis

Præpositus iubeat cedere nostros liti, & potius detrimentum temporale pati, quam litibus operam dare; etiam pro re alioqui debita.

D. 81.

27 Curabit Pater Generalis, vt qui sunt e nostris concionaturi publice, qui etiam confessiones audituri, ij sint ad ea munera obeunda sufficienter instructi; hoc enim ad eius administrationem attinet. Retineatur tamen priuilegium à sede Apostolica concessum, vt nostri possint concionari, etiam si non sint ad ordines promoti.

Circa
7.p. Cō
iti. c. 4.
s. 5 & 6

D. 73.
Can. 12
Cōg. 4.

28 Quædã sunt in ratione scribēdi, quæ in Declarationibus primi capitis octauæ partis cōtinētur; quæ modo bene obseruari non possunt, vnde remediũ per aliquã immutationem Constitutionum in ea parte adhibendum est. Rectores, & Præpositi locales scribant singulis hebdomadis ad suũ Prouincialem in Europa, iuxta Constitutiones. In India vero, & Brasilia, vt suis Prouincialibus visum fuerit commodum, & opportunum. Misi autē ad fructificandum in agro Domini, scribant ad eũ, quem designauerit ille, a quo misi sunt, singulis hebdomadis, vel quoties ipsis fuerit præscriptũ: & illis quidē rescribant sui Superiores semel in mēse, iuxta Constitutiones; his vero respōdebitur, quoties iudicauerit is, qui illos misit. Prouinciales omnium

Circa
8.p. Cō
iti. c. 1.
s. 9.

Prouin-

Prouinciarum Europæ scribant ordinarie ad Patrem Generalem semel quolibet mense: Rectores autem, & Præpositi locales tertio quoque mense. Ita tamé hæc accipiantur, vt extraordinarie possint scribere, quoties necessitas vrgebit. Prouinciales vero Indiæ, & Brasiliæ scribant Præposito Generali, quando se obtulerit nauigationis commoditas. Rectores autem, & Præpositi locales ex Indijs semel, ex Brasilia vero bis in anno, si se obtulerit occasio. Præpositus Generalis ad Prouinciales scribat secundo quoque mense, ad Rectores vero, & Præpositos locales sexto quoque mense; nisi aliqua necessitas prius ad respondendum suadeat. Reliqua, quæ spectant ad res, de quibus scribendum est, & ad modum, & ad quale anni tempus annuas litteras scribere debeant, hoc totum Patri nostro Generali relinquatur: vt ipse pro sua prudentia statuatur, quid facto opus sit. Rectores Collegiorum, & Præpositi locales Catalogum Patrum, & Fratrum conficiant; & informationem communem, semel in anno ordinarie & ad suos Prouinciales mittant, qui illos ad Præpositum Generalem mittent. Materia vero, & modus conscribendi hos catalogos, a Patre nostro Generali præscribatur.

D. 24.
In 4.
Congr.
d. 10.

29 Nullum tempus certum Cōgregationi Generali cogendæ præscribatur: sed ter

P. 8. c.
2. S. 1.
& lit.
B.

- & in Form. Congr. Procur. s. 1. & in For. Cong. Prou. s. 1. tio quoque anno veniant simul ex omnibus Prouincijs Procuratores, qui professi quatuor votorum, & viri maxime idonei sint, a Congregatione Prouinciali electi, & habeant ius suffragij, simul cum Assistentibus, & ipso Patre Generali, qui duo suffragia habebit; ad decernendum an cogi debeat Congregatio Generalis, nec ne.
- D. 52. In 1. Congr. tit. 6. di 29. & in 4. Congr. d. 9. 30 Prouinciarum institutio, iuxta prioris Congregationis decretum, Praeposito Generali relinquatur: qui tamen non nisi re diligenter considerata, & cum Assistentibus communicata, Prouincias instituire ad commune Societatis bonum debeat.
- D. 25. & 51. In 1. Congr. tit. 6. di 11. In For. Congr. Gener. s. 6. 31 Antiqui Assistentes (quorum officium vsque ad noui Generalis electionem durat) in Congregatione Generali inter Prouinciales habeant locum, secundum ordinem, & tempus suae professionis, ad suam sententiam dicendam: noui vero, si in ipsa Congregatione iam sint, maneat in suis locis, pro eius Congregationis tempore, in qua electi sunt; statim tamen sua potestate, & munere fungi incipiant in ijs, quae iuxta Constitutiones eis legitime conueniunt circa Patrem Praepositum. Nam quod ad Congregationem ipsam attinet, nihil ij, nisi suum suffragium, vt ce-
 teri habent.
- D. 16. 32 Sua legitima potestas ad mutationes personarum, constare debet Praeposito Generali,

P. 8. c.
3. s. 1.P. 8. c.
7. s. 2.Circu
9. p. Co
tti. c. 3.
s. 2. &
9.

Generali, cui Constitutiones eam tribuunt; siue ab vno in alium locum eiusdem Prouinciæ, siue diuersæ, mutari conueniat; & etiam Prouincialibus intra suas Prouincias, iuxta Constitutiones: curandum tamè est per Superiorum prudentiam, vt non sine causa alicuius momenti, nec cum detrimento eorum, à quibus aliqui remouètur, tales mutationes fiant.

D. 87. 33 Vt triennium designatum est Prouincialibus, quo officium gerant suum, vt habetur tertio capite nonæ partis Constitutionum; non videtur similiter agendum in Rectoribus, nec addendum præterea ad Constitutiones, quæ de hoc nihil decernunt. P. 9. c. 3. §. 14.

D. 105. 34 Superintendentis officium, vel nomen vsurpandum non est in Societate, nisi vbi pro arbitrio Patris Generalis necessitas, vel magnitudo Collegij vtrumque postulauerit; nec enim nomen tantum retinendum est. P. 9. c. 3. §. 16.

D. 15. 35 Commissarij ad visitandas Prouincias tertio, vel quarto quoq; anno vel quâdo Præposito Generali, & cum qua auctoritate & iurisdictione videbitur, mittantur. Alij, qui continuû, & quasi ordinariû officium habeant in Prouincijs remotis, non con-

stituantur, iuxta Decretum primæ Congregationis; sed cum necessitas, vel utilitas magni momenti hoc officium iudicio Præpositi Gene-

Generalis requireret pro re nata possint huiusmodi Commissarij ab eo institui: qui, cū satisfactum fuerit causæ, propter quam instituti fuerint, pro eiusdem Generalis arbitrio, eodem officio defungantur.

D. 67. & 92. Can. 26. Cōg. 4. 36 Pater Generalis erit Præpositus Dominus Romanæ, & habebit alios officiales, quorum opera vratur ad gubernationem particularem eiusdem Domus. P. 9. c. 6. s. 5.

D. 93. Ca. 27. Cōg. 4. 37 Assistentes officio sibi a Congregatione Generali commissio incumbant, iuxta Constitutiones; nec alijs occupentur ministerijs, quibus a suo officio auocentur, vel impediantur. P. 9. c. 6. s. 10.

D. 57. 38 Nec Principibus, nec Dominis alijs secularibus, aut Ecclesiasticis assignari debet aliquis ex nostris religiosus, qui aulas eorum sequatur, & in eis habitet, vt Confessarij, aut Theologi, aut alio quouis munere fungatur: nisi forte ad perbreue tempus, vnus, vel duorum mensium. Circa 10. p. Consti. s. 11.